ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
CARL OTTO LENZ
της 9ης Ιουλίου 1992 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Α — Τα πραγματικά περιστατικά

1. Η παρούσα αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά τις διατάξεις του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1442/88 [1].

2. Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως υποβλήθηκε στο πλαίσιο δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του tribunal d'instance de Béziers. Ο Teulie, ενάγων της κύριας δίκης, ήταν αμπελουργός και μέλος του εναγομένου οινοποιητικού συνεταιρισμού. Το 1988 ο ενάγων αποφάσισε να προβεί στην εκρίζωση ορισμένων αμπελουργικών εκτάσεων που καλλιεργούσε έως τότε, ώστε να επωφεληθεί από τις προβλεπόμενες σχετικώς επιδοτήσεις. Κατόπιν αιτήσεως που υπέβαλε στις 30 Νοεμβρίου 1988 οι αρμόδιες γαλλικές αρχές του κατέβαλαν ποσό ίσο προς το 85 % της πριμοδοτήσεως που εδικαιούτο. Το υπόλοιπο καταβλήθηκε στο εναγόμενο της κύριας δίκης.

3. Οι αρμόδιες αρχές στηρίχθηκαν στις σχετικές γαλλικές διοικητικές διατάξεις που θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/88, ή των αντιστοίχων διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) 777/85 [2], τον οποίο αντικατέστησε ο κανονισμός 1442/88. Στο άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/88 ορίζονται τα ακόλουθα:

«1. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι, όσον αφορά τους κατόχους εκμεταλλεύσεων που είναι μέλη οινοποιητικών συνεταιρισμών ή άλλης ενώσεως αμπελουργών, οι πριμοδοτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, μειώνονται κατά 15 % κατ' ανώτατο όριο. Στην περίπτωση αυτή, τα ποσά που αντιστοιχούν στη μείωση αυτή καταβάλλονται στους εν λόγω συνεταιρισμούς ή ενώσεις.»

4. Ο ενάγων δεν αποδέχθηκε τη μείωση αυτή και ενήγαγε τον οινοποιητικό συνεταιρισμό ζητώντας να του καταβάλει το ποσό που εισέπραξε από τις αρμόδιες αρχές. Υποστηρίζει ότι ο κανονισμός βάσεως, ο οποίος, κατά την άποψή του, προβλέπει περιθώριο από 1 έως 15 % για την υπέρ των οινοποιητικών συνεταιρισμών εισφορά, εφαρμόζεται απευθείας. Συνεπώς, κατά τον ενάγοντα, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να καθορίζουν πάγιο συντελεστή για όλες τις περιπτώσεις· αντιθέτως, το τελικό ποσό πρέπει να προκύπτει κατόπιν συμφωνίας μεταξύ του οινοποιητικού συνεταιρισμού και του μέλους του. Υποστηρίζει, επίσης, ότι εν πάση περιπτώσει μια τέτοια μείωση επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση που ο οινοποιητικός συνεταιρισμός υπέστη ζημία, πράγμα που δεν συμβαίνει στην παρούσα υπόθεση.

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

1 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 24ης Μαΐου 1988, για τη χορήγηση, για τις αμπελουργικές περιόδους 1988/89 μέχρι 1995/96, πριμοδοτήσεων για οριστική εγκατάλειψη αμπελουργικών εκτάσεων (ΕΕ L 132, σ. 3).

2 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 26ης Μαρτίου 1985, για τη χορήγηση, για τις αμπελουργικές περιόδους 1985/86 μέχρι 1989/90, πριμοδοτήσεων για οριστική εγκατάλειψη ορισμένων εκτάσεων φυτευμένων με αμπέλους (ΕΕ L 88, σ. 8).

5. Κατόπιν αυτών το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε δύο προδικαστικά ερωτήματα. Ως προς το ακριβές περιεχόμενο των ερωτημάτων παραπέμπω στην έκθεση ακροατηρίου.

Β — Παρατηρήσεις

Επί του πρώτου ερωτήματος

6. Με το πρώτο του ερώτημα το εθνικό δικαστήριο θέτει το ζήτημα αν η προβλεπόμενη από το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/88 δυνατότητα μειώσεως της πριμοδοτήσεως που καταβάλλεται σε δικαιούχο και η καταβολή του υπολοίπου στον οινοποιητικό συνεταιρισμό [3] του οποίου είναι μέλος προϋποθέτει ότι το εν λόγω οινοποιείο οφείλει προηγουμένως να αποδείξει ότι υπέστη ζημία.

7. Η Επιτροπή, η Γαλλική Κυβέρνηση και ο ενάγων της κύριας δίκης παρατηρούν σχετικώς ότι από το γράμμα του άρθρου 7, παράγραφος 1, δεν προκύπτει μια τέτοια προϋπόθεση. Κατά την άποψή τους, επιτρέπεται εν πάση περιπτώσει η μείωση της πριμοδοτήσεως που δικαιούται μέλος ενός οινοποιητικού συνεταιρισμού, χωρίς να χρειάζεται προηγουμένως να εξεταστεί εάν ο οινοποιητικός αυτός συνεταιρισμός υπέστη κάποια ζημία.

8. Την άποψη αυτή επιβεβαιώνει, ασφαλώς, η αλληλουχία των διατάξεων στην οποία εντάσσεται η προαναφερθείσα διάταξη. Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να θεσπίζουν διατάξεις προβλέπουσες ορισμένα αντισταθμιστικά ωφελήματα υπέρ των οινοποιητικών συνεταιρισμών που αποδεικνύουν ότι αναγκάστηκαν να περιορίσουν τις δραστηριότητές τους λόγω της μειώσεως των προσκομιζομένων από τα μέλη τους ποσοτήτων και ότι η καλλιεργούμενη από τα μέλη τους έκταση μειώθηκε τουλάχιστον κατά 10 % σε σχέση με την έκταση που καλλιεργήθηκε κατά την οριζόμενη στον κανονισμό περίοδο αναφοράς. Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 2, δεύτερη φράση, η αποζημίωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει «τις απώλειες που προκλήθηκαν από τον περιορισμό της δραστηριότητας». Όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 7, παράγραφος 2 («με την επιφύλαξη της παραγράφου 1»), οι διαδικασίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 είναι τυπικά ισοδύναμες, τα δε κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν τη διαδικασία που επιθυμούν. Δεδομένου ότι οι διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 2, αναφέρονται ρητώς στις ζημίες του οινοποιητικού συνεταιρισμού, ενώ στην παράγραφο 1 δεν γίνεται καμία σχετική νύξη, μπορεί βασίμως να υποστηριχθεί ότι πρόθεση του νομοθέτη ήταν να μην εξαρτήσει την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 7 από την ύπαρξη ζημίας του οινοποιητικού συνεταιρισμού.

9. Ωστόσο, στο πλαίσιο αυτό πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι στην περίπτωση κατά την οποία διάταξη του κοινοτικού δικαίου αφήνει στα κράτη μέλη περιθώριο εκτιμήσεως, τα όρια του περιθωρίου αυτού προκύπτουν κυρίως από τον σκοπό που επιδιώκει η διάταξη αυτή [4]. Ο σκοπός των διατάξεων του άρθρου 7 του κανονισμού 1442/88 προσδιορίζεται ως ακολούθως στην όγδοη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού:

«εκτιμώντας ότι η εγκατάλειψη αμπελουργικών εκτάσεων από τους κατόχους εκμεταλλεύσεως, οι οποίοι είναι μέλη συνεταιριστικών οργανώσεων που προβαίνουν στη

3 — Στο άρθρο 7, παράγραφος 1, γίνεται λόγος για «οινοποιητικούς συνεταιρισμούς (...) ή άλλες ενώσεις αμπελουργών». Για λόγους απλουστεύσεως θα χρησιμοποιώ κατωτέρω τον όρο «οινοποιητικός συνεταιρισμός».

4 — Βλ. π.χ. την απόφαση της 12ης Ιουλίου 1990, C-16/89, Spronk (Συλλογή 1990, σ. I-3185, σκέψη 13).

μεταποίηση από κοινού σταφυλιών συλλεγομένων από τα μέλη τους, είναι δυνατό να μειώσει τις παραδιδόμενες ποσότητες σταφυλιών και να προκαλέσει αύξηση του κόστους μεταποιήσεως· ότι, ως εκ τούτου, είναι δίκαιο να προβλεφθεί αποζημίωση για τα αρνητικά αποτελέσματα· ότι, λαμβανομένων υπόψη των διαφορών που υπάρχουν στο επίπεδο των αμπελουργικών διαρθρώσεων στο εσωτερικό της Κοινότητας, είναι σκόπιμο το ενδεχόμενο καθεστώς αποζημιώσεως να θεσπίζεται από τα κράτη μέλη».

10. Όπως προκύπτει από το παρατεθέν απόσπασμα των αιτιολογικών σκέψεων σκοπός των διατάξεων του άρθρου 7 του κανονισμού είναι η αποζημίωση των οινοποιητικών συνεταιρισμών για τις δυσμενείς γι' αυτούς συνέπειες της εγκαταλείψεως ορισμένων αμπελουργικών εκτάσεων από μέλη τους, εγκατάλειψη την οποία επιδιώκει να ενθαρρύνει ο κανονισμός με τη χορήγηση πριμοδοτήσεων. Πιστεύω, κατά συνέπεια, ότι και οι διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, εξυπηρετούν επίσης τον ίδιο σκοπό και αποβλέπουν στην παροχή αποζημιώσεως για τις «απώλειες που προκλήθηκαν από τον περιορισμό της δραστηριότητας», όπως τονίζεται στην παράγραφο 2.

11. Κατά συνέπεια, η διαφορά μεταξύ των δύο προβλεπομένων διαδικασιών για τη χορήγηση αυτής της αποζημιώσεως, μεταξύ των οποίων μπορούν να επιλέξουν τα κράτη μέλη, έγκειται στο γεγονός ότι, στο πλαίσιο του άρθρου 7, παράγραφος 2, οι οινοποιητικοί συνεταιρισμοί οφείλουν να αποδείξουν τη συρροή των προϋποθέσεων που θέτει ο εν λόγω κανονισμός προς απόδειξη της ζημίας και ότι χορηγούμενη αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβεί τις ζημίες αυτές. Αντιθέτως, στο πλαίσιο του άρθρου 7, παράγραφος 1, δεν απαιτείται παρόμοια απόδειξη. Όπως πολύ ορθά επισήμανε ο εκπρόσωπος της Επιτροπής, η εν λόγω διάταξη «τεκμαίρει» ότι ο συνεταιρισμός υπέστη μια τέτοια ζημία. Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί αν η διάταξη αυτή επιτρέπει τουλάχιστον στον δικαιούχο του οποίου η πριμοδότηση μειώνεται να αποδείξει είτε ότι ο οινοποιητικός συνεταιρισμός δεν υπέστη καμία ζημία, είτε ότι, εν πάση περιπτώσει, οι ζημίες που υπέστη ήταν μικρότερες από το ποσό που του χορηγήθηκε.

12. Στο πλαίσιο αυτών των σκέψεων ένα επιχείρημα που προέβαλε η Επιτροπή νομίζω ότι έχει αποφασιστική σημασία. Η Επιτροπή υπογράμμισε ότι οι προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, έχουν ως σκοπό να καταστήσουν όσο το δυνατόν απλούστερο και ταχύτερο τον προσδιορισμό της αποζημιώσεως που πρέπει να χορηγηθεί στους οινοποιητικούς συνεταιρισμούς· ωστόσο, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν την προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 διαδικασία και, κατά συνέπεια, να απαιτήσουν τον ακριβή καθορισμό των ζημιών σε καθεμία από τις περιπτώσεις. Φρονώ ότι η ερμηνεία αυτή είναι ορθή και πειστική. Εάν επιτρεπόταν, στο πλαίσιο της προβλεπομένης στο άρθρο 7, παράγραφος 1, διαδικασίας, να αποδειχθεί ότι η πραγματική ζημία διαφέρει από την κατ' αποκοπήν αποζημίωση (δηλαδή από το ποσό που πρέπει, δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 1, να αφαιρεθεί από την πριμοδότηση και να καταβληθεί στον οινοποιητικό συνεταιρισμό), αυτό θα είχε προφανώς ως συνέπεια — ενόψει ιδίως της δυσκολίας μιας τέτοιας αποδείξεως — τη δημιουργία μεγάλου αριθμού μακρόχρονων δικαστικών αμφισβητήσεων, με συνέπεια την αδυναμία επιτεύξεως του προαναφερθέντος σκοπού. Ως προς το σημείο αυτό, συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι στην παράγραφο 1 δεν περιλαμβάνεται διάταξη αντίστοιχη του κανόνα της παραγράφου 2, δεύτερη φράση· ακόμα και όταν το ποσό που καταβάλλεται στον οινοποιητικό συνεταιρισμό δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 1, υπερβαίνει το ποσό της ζημίας του τελευταίου, ο ενδιαφερόμενος αμπελουργός οφείλει να το αποδεχθεί.

13. Βεβαίως, φρονώ ότι επιβάλλεται η διατύπωση ενός ακόμη επιχειρήματος αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι ο οινοποιητικός συνεταιρισμός δεν υπέστη καμία ζημία. Δεδομένου ότι σκοπός του άρθρου 7 είναι η καταβολή αποζημιώσεως για *πραγματικές* ζημίες — μολονότι, όπως προανέφερα, επιτρέπονται, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, οι κατ' αποκοπήν αποζημιώσεις —, πιστεύω ότι πρέπει αναγκαστικώς να αποκλείεται η καταβολή οποιασδήποτε αποζημιώσεως όταν δεν υπάρχει ζημία. Ως προς αυτό το ζήτημα, ο σκοπός της αποζημιώσεως του οινοποιητικού συνεταιρισμού, προς εξυπηρέτηση του οποίου θεσπίστηκε η διάταξη αυτή, υπερισχύει του ενδιαφέροντος για ταχεία και απλουστευμένη διεξαγωγή αυτών των διαδικασιών.

14. Βεβαίως, το ενδεχόμενο να μην υποστεί ο οινοποιητικός συνεταιρισμός ζημία περιορίζεται κυρίως στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος αμπελουργός παραχωρεί σε τρίτον τα δικαιώματα που έχει ως μέλος του συνεταιρισμού [5]. Στην περίπτωση που οι εφαρμοστέες διατάξεις (οι οποίες προκύπτουν από το καταστατικό του συνεταιρισμού και τις νομοθετικές διατάξεις) επιτρέπουν στα μέλη να εκχωρούν σε τρίτους τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιότητα του μέλους, και εφόσον συγκεκριμένο μέλος ασκήσει το δικαίωμά του αυτό, δεν δικαιολογείται πλέον να συμμετέχει και ο οινοποιητικός συνεταιρισμός στην πριμοδότηση που χορηγείται στον αμπελουργό. Εφόσον το νέο μέλος αντικαθιστά το παλαιό, η εκρίζωση των αμπελώνων στις εκτάσεις που καλλιεργούσε το πρώτο μέλος δεν συνεπάγεται οποιαδήποτε απώλεια για τον οινοποιητικό συνεταιρισμό. Ενδεχόμενες δυσμενείς συνέπειες ή ζημίες για τον οινοποιητικό συνεταιρισμό (στην περίπτωση π.χ. που το νέο μέλος δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις) θα οφείλονται, πάντως, στη μεταβίβαση — συμβατικώς ή κατόπιν αδείας του νόμου — της ιδιότητας του μέλους. Ωστόσο, η προβλεπόμενη στο άρθρο 7, παράγραφος 1, αποζημίωση δεν προορίζεται να καλύψει παρόμοιες ζημίες.

15. Φυσικά, στο εθνικό δικαστήριο και μόνον εναπόκειται να διαπιστώσει αν, σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, ο οινοποιητικός συνεταιρισμός υπέστη, κατ' εξαίρεση, ζημία.

16. Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι τελικός σκοπός των διατάξεων του άρθρου 7 του κανονισμού 1442/88 είναι να ικανοποιηθούν οι οινοποιητικοί συνεταιρισμοί, με τη χορήγηση αποζημιώσεως, ώστε να μην αντιταχθούν στην πολιτική της Κοινότητας, η οποία τείνει να ενισχύσει τον περιορισμό των καλλιεργουμένων εκτάσεων χορηγώντας στους αμπελουργούς πριμοδότηση για την εκρίζωση. Η ερμηνεία που προτείνω λαμβάνει επίσης υπόψη τον σκοπό αυτόν. Σ' εκείνα τα κράτη μέλη που επέλεξαν την προβλεπόμενη στο άρθρο 7, παράγραφος 1, διαδικασία ο οινοποιητικός συνεταιρισμός εισπράττει το καθορισθέν από το αντίστοιχο κράτος μέλος ποσοστό της πριμοδοτήσεως που καταβάλλεται σε μέλος του. Το ενδεχόμενο αυτό αποκλείεται μόνο στην περίπτωση που το μέλος του συνεταιρισμού μπορέσει να αποδείξει ότι η εκρίζωση των αμπελώνων δεν προκάλεσε καμία ζημία στον οινοποιητικό συνεταιρισμό. Στην περίπτωση αυτή, ωστόσο, ο οινοποιητικός συνεταιρισμός δεν έχει, προφανώς, έννομο συμφέρον να αντιταχθεί στην εκρίζωση αυτών των αμπελώνων.

17. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η μείωση των πριμοδοτήσεων, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/88, δεν εξαρτάται από την εκ μέρους του συνεταιρισμού απόδειξη υπάρξεως

5 — Οι περιπτώσεις παραιτήσεως μέλους του συνεταιρισμού δεν ενδιαφέρουν την παρούσα υπόθεση· μπορούν να επιλυθούν χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία μέσω της ερμηνείας του άρθρου 7 (στο οποίο γίνεται λόγος για «μέλη»).

ζημίας. Ωστόσο, κατ' εξαίρεση, αποκλείεται μείωση της πριμοδοτήσεως όταν ο δικαιούχος αποδεικνύει ότι ο συνεταιρισμός δεν υπέστη καμία ζημία.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

18. Το δεύτερο ερώτημα της αιτήσεως εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αναφέρεται στο ζήτημα αν κράτος μέλος, το οποίο επέλεξε την προβλεπόμενη στο άρθρο 7, παράγραφος 1, διαδικασία, μπορεί να ορίσει έναν συντελεστή γενικής εφαρμογής. Εξ αρχής ήδη επιβάλλεται να δοθεί καταφατική απάντηση στο ερώτημα αυτό, όπως έμμεσα άφησα ήδη να εννοηθεί ανωτέρω στις σκέψεις που διατύπωσα σχετικά με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα. Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να ορίσουν ότι οι πριμοδοτήσεις για εκρίζωση που χορηγούνται σε αμπελουργούς «μειώνονται κατά 15 % κατ' ανώτατο όριο». Συνεπώς, με τον κανονισμό παρέχεται περιθώριο εκτιμήσεως στα κράτη μέλη. Αυτό το περιθώριο εκτιμήσεως περιορίζεται από τις απαιτήσεις που προκύπτουν τόσο από το γράμμα της διατάξεως του κοινοτικού δικαίου, όσο και από τους σκοπούς που επιδιώκονται με τη διάταξη αυτή, καθώς επίσης και από την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων [6]. Έχοντας υπόψη τις απαιτήσεις αυτές δεν μπορεί να προβληθεί αντίρρηση για την επιβολή ενός κατ' αποκοπή συντελεστή γενικής εφαρμογής, εφόσον αυτός δεν υπερβαίνει το ανώτατο ποσοστό του 15 % που ορίζει το άρθρο 7, παράγραφος 1 [7]. Ο καθορισμός ενιαίου συντελεστή ανταποκρίνεται επίσης στον προαναφερθέντα σκοπό, τη θέσπιση δηλαδή διατάξεων σχετικών με την αποζημίωση των συνεταιρισμών που είναι σαφείς και εύκολες στην εφαρμογή τους. Μπορεί επίσης να υποστηριχθεί ότι η επιλογή συντελεστή που δεν υπερβαίνει το καθοριζόμενο στο άρθρο 7, παράγραφος 1, ανώτατο όριο παρέχει τη δυνατότητα δικαίας αποζημιώσεως των οινοποιητικών συνεταιρισμών για τις ζημίες που υπέστησαν.

19. Η αντίρρηση που προβάλλει ο ενάγων της κύριας δίκης, ότι δηλαδή η λύση αυτή θα δημιουργούσε αποκλίνουσες ρυθμίσεις στα διάφορα κράτη μέλη, είναι αβάσιμη. Επιβάλλεται καταρχάς να τονισθεί σχετικώς ότι τέτοιες αποκλίσεις μπορούν ήδη να προκύψουν από το γεγονός ότι κατά το άρθρο 7 επαφίεται στα κράτη μέλη η επιλογή μεταξύ της διαδικασίας της παραγράφου 1 και της ρυθμίσεως της παραγράφου 2. Ωστόσο, επιβάλλεται κυρίως να τονιστεί ότι η παροχή περιθωρίου εκτιμήσεως, με το άρθρο 7, παράγραφος 1, και οι αποκλίνουσες ρυθμίσεις που μπορούν να προκύψουν από τη δυνατότητα αυτή πρέπει να θεωρηθούν ως αντικειμενικώς δικαιολογημένες. Ενόψει των διαφορών που υφίστανται μεταξύ των κρατών μελών ως προς τη διάρθρωση των αμπελουργικών εκμεταλλεύσεων και της σημασίας των συνεταιρισμών, είναι εύλογο να περιοριστεί η Κοινότητα, σ' αυτόν τον τομέα, στη θέσπιση μιας ρυθμίσεως-πλαισίου, την οποία θα συμπληρώσουν τα κράτη μέλη λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές ιδιομορφίες.

20. Ο ενάγων της κύριας δίκης δεν μπορεί, επίσης, να προβάλει τον ισχυρισμό ότι οι κανονισμοί εφαρμόζονται απευθείας στα κράτη μέλη. Από το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/88 δεν προκύπτει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να περιορίζονται, κατά τη θέσπιση των σχετικών ρυθμίσεων, στον προσδιορισμό του τρόπου βάσει του οποίου θα υπολογίζεται, κατά περίπτωση, το ποσό της μειώσεως, εντός του περιθωρίου που προβλέπει ο κανονισμός. Αντιθέ-

6 — Βλ. προαναφερθείσα απόφαση της 12ης Ιουλίου 1990, Spronk, σκέψη 13.

7 — Αντιθέτως προς την άποψη που διατυπώνει το αιτούν δικαστήριο, το άρθρο 7, παράγραφος 1, καθορίζει απλώς ανώτατο συντελεστή και όχι κατώτατο όριο. Συνεπώς, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέγουν και συντελεστή μικρότερο του 1 %.

τως, η διάταξη αυτή παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να καθορίζουν ενιαίο συντελεστή.

21. Ωστόσο, η απευθείας εφαρμογή του κανονισμού αποκτά σημασία σε ένα άλλο πλαίσιο. Εφόσον, δυνάμει του άρθρου 7 του κανονισμού 1442/88 — όπως προκύπτει από το γράμμα της διατάξεως και την όγδοη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού — τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν σύστημα αποζημιώσεως των οινοποιητικών συνεταιρισμών, περιορισμός της πριμοδοτήσεως που χορηγείται στους αμπελουργούς μπορεί να υπάρξει μόνον εφόσον προβλέπεται από διάταξη της εθνικής νομοθεσίας και μόνον εφόσον η διάταξη αυτή είναι έγκυρη.

22. Ο ενάγων της κύριας δίκης υποστήριξε σχετικώς ότι από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι οι συγκεκριμένες εθνικές ρυθμίσεις κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 1442/88. Η Γαλλική Κυβέρνηση απάντησε ότι με έγγραφο της 20ής Ιουλίου 1989 κοινοποίησε στην Επιτροπή τις διατάξεις που θέσπισε κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1.

23. Δεν συντρέχει λόγος περαιτέρω εξετάσεως του ζητήματος εάν και κατά πόσον η ενδεχόμενη παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 3, επηρεάζει το κύρος των εν λόγω διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας, καθόσον το εθνικό δικαστήριο δεν υπέβαλε το ερώτημα αυτό στο Δικαστήριο προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως. Ωστόσο, νομίζω ότι επιβάλλεται να τονιστεί πως η παραβίαση της υποχρεώσεως κοινοποιήσεως, την οποία επιβάλλει η εν λόγω διάταξη, δεν μπορεί να επηρεάσει το κύρος των συγκεκριμένων διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας. Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 3, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ανακοινώνουν τις διατάξεις «που θεσπίζονται». Δεν προκύπτει από τη διάταξη αυτή του κανονισμού ότι οι διατάξεις αυτές πρέπει να ανακοινώνονται στην Επιτροπή πριν τεθούν σε ισχύ ή ακόμα πριν θεσπιστούν. Η υποχρέωση ανακοινώσεως αποσκοπεί, προφανώς, στην ενημέρωση της Επιτροπής και όχι στην προστασία των συμφερόντων των ενδιαφερομένων προσώπων. Συνεπώς, δεν αποτελεί προϋπόθεση του κύρους των συγκεκριμένων διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας η προηγούμενη τήρηση της υποχρεώσεως ανακοινώσεως των διατάξεων αυτών στην Επιτροπή [8].

24. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/88, των σχετικών με τη μείωση της πριμοδοτήσεως που χορηγείται δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του ιδίου κανονισμού, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν ενιαίο συντελεστή 15 % κατ' ανώτατο όριο.

25. Για λόγους πληρότητας πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, ερμηνευόμενο γραμματικώς, το προδικαστικό ερώτημα θα μπορούσε να εκληφθεί υπό την έννοια ότι το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν ο καθορισμός ενιαίου ποσού αποτελεί τη μόνη επιτρεπόμενη από το άρθρο 7, παράγραφος 1, δυνατότητα ή εάν η διάταξη αυτή επιτρέπει, επίσης, την επιλογή άλλων συστημάτων. Δεδομένου ότι από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει η χρησιμότητα μιας απαντήσεως σε ένα υπ' αυτή την έννοια ερώτημα για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης, θεωρώ ότι δεν θα ήταν εύλογη μια τέτοια ερμηνεία. Ωστόσο, προληπτικώς αναφέρω ότι, όπως ήδη τόνισα ανωτέρω, με το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/88 παρέχεται στα κράτη μέλη περιθώριο εκτιμήσεως. Συνεπώς, ο καθορισμός ενιαίου ποσοστού δεν αποτελεί αναγκαστικώς τη μόνη δυνατή λύση.

8 — Βλ. την απόφαση της 7ης Μαΐου 1992, C-251/90 και C-252/90, Wood και Cowie (Συλλογή 1992, σ. I-0000, σκέψη 28).

26. Προτείνω, κατά συνέπεια, να δοθεί η ακόλουθη απάντηση στα ερωτήματα του tribunal d'instance de Béziers:

«1) Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1442/88 δεν απαιτείται, προκειμένου να μειωθεί η προμοδότηση που χορηγείται σε δικαιούχο κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού, η απόδειξη ζημίας εκ μέρους του οινοποιητικού συνεταιρισμού. Ωστόσο, κατ' εξαίρεση, αποκλείεται περιορισμός της προμοδοτήσεως όταν ο δικαιούχος είναι σε θέση να αποδείξει ότι ο οινοποιητικός συνεταιρισμός δεν υπέστη καμία ζημία.

2) Στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1442/88, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν ενιαίο συντελεστή ίσο προς 15 % κατά ανώτατο όριο για τη μείωση της προμοδοτήσεως που χορηγείται σε δικαιούχο κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού.»